

ชื่อคุณิพนธ์ : วิเคราะห์การอุ้มบุญในทัศนะของพระพุทธศาสนา
ผู้วิจัย : นางสาวนภาพร วรสายัณห์
ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์
 : พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร., ป.ธ.๗, พธ.บ.(ภาษาอังกฤษ), ศศ.ม.
 (พุทธศาสนศึกษา), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
 : ศาสตราจารย์ ดร.สมภาร พรมทา ป.ธ.๘, อ.ม.(ปรัชญา), อ.ด. (ปรัชญา)
วันสำเร็จการศึกษา : ๙ ตุลาคม ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (๑) เพื่อศึกษาขั้นตอนของกระบวนการอุ้มบุญ (๒) เพื่อศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ใช้วิเคราะห์การอุ้มบุญ (๓) เพื่อศึกษาวิเคราะห์การอุ้มบุญในทัศนะของพระพุทธศาสนา ระเบียบวิธีที่ใช้ในการวิจัย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาขั้นตอนของกระบวนการอุ้มบุญและหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาศึกษาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ในมิติของพระพุทธศาสนา มองว่า การให้กำเนิดมนุษย์ควรเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรใช้เทคโนโลยีเพื่อให้กำเนิดมนุษย์เกินขอบเขตไปในทางสนองตอบกิเลสของตนเอง เพราะเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องหลายประการเช่น การทำลายตัวอ่อน ที่อาจไม่ถึงขั้นผิดศีลข้อ ๑ การฆ่า เนื่องจากผู้กระทำไม่รู้ตัวอ่อนมนุษย์อายุ ๕-๗ วันนั้น อาจเป็นสิ่งมีชีวิต แต่ก็ศีลหะลุ ศีลต่าง ศีลพร้อย ตามลำดับขึ้นอยู่กับการกระทำ แต่ทางพระพุทธศาสนาก็ไม่ถึงกับว่า ไม่ให้ทำเลย เพราะหากมีความจำเป็นด้านการประคับประคองครอบครัวให้อยู่ได้ ก็เห็นว่ามันจะทำให้ทำได้ ภายในกรอบของศีลธรรม ไม่ละเมิดหลักธรรมใดๆ อีกทั้งในความเป็นจริงก็คือ การกระทำสิ่งใดไม่เฉพาะแต่การอุ้มบุญนั้น ที่เป็นปัญหาและผลกระทบต่อสังคมก็มีสาเหตุมาจากการปฏิบัติตามกิเลสของมนุษย์ที่ละเมิดศีลธรรมเอง ไม่ใช่เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์หรืออุ้มบุญที่ถูกคิดค้นขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่มีปัญหา

๒. ในมิติทางการแพทย์ มองว่าอุ้มบุญเป็นเรื่องที่ทางการแพทย์ทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่มีปัญหาตั้งครรรค์เองไม่ได้ให้มีบุตรได้สมความปรารถนา เป็นเรื่องที่ดีหากเป็นอุ้มบุญที่มีเหตุมาจากเรื่องสุขภาพ และมองว่าผลกระทบต่อสังคมมีน้อยมาก เพราะพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเลี้ยงดูเมื่อคลอดแล้วเป็นส่วนใหญ่

๓. ในมิติทางกฎหมาย เห็นสอดคล้องกับมิติทางการแพทย์ว่า หากเป็นอุ้มบุญภายในกรอบของกฎหมายโดยไม่มีการละเมิด ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะทำให้ครอบครัวมีความสมบูรณ์ ส่วนการกระทำผิดนั้น เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่ละเมิดกฎหมาย ไม่ใช่เรื่องการอุ้มบุญ

สรุปว่า อุ้มบุญในทัศนะของพระพุทธศาสนานั้น ไม่สนับสนุนการอุ้มบุญแต่ก็ไม่ถึงกับปฏิเสธหากอุ้มบุญจะมีส่วนช่วยให้ครอบครัวสงบสุขและดำเนินต่อไปได้แต่ต้องทำในกรอบของศีลธรรม

Dissertation Title : An Analysis of Surrogacy in Buddhist Perspective

Researcher : Miss Napaporn Vorasayun

Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Studies)

Dissertation Supervisory Committee

: Phramaha Somboon Vuddhikaro (Phanna), Dr.,
Pali VII, B.A.(English Program), M.A.(Buddhist Studies),
Ph.D. (Buddhist Studies)

: Prof. Dr. Somparn Promta, Pali VIII, M.A. (Philosophy),
Ph.D. (Philosophy)

Date of Completion : Oct 9,2017

This dissertation entitled ‘An Analysis of Surrogacy in Buddhist Perspective has three objectives: 1) to study the procedures of surrogacy, 2) to study Buddhist moral principles concerning the surrogacy, and 3) to analyze the surrogacy in Buddhist perspective. This research methodology has been regarded by qualitative techniques by steps of analysis on those procedures of surrogated pregnancy within the Dharma Principles of Buddhist morality involving these cases.

Having disclosed by research’s results,

a) In terms of Buddhism vision, being viewed that giving birth to human being would have been natural, but not beyond technological limit corresponding to the self-defilement, causing many cases of the continual impacts, such as the embryo destruction; even though these actions might not against Sila No.1. Demolition by the unknown doer, they had not realized on embryo for 5 – 7 days still being alive. Unfortunately, Sila has been blemished or flawed respectively by those actions. Nevertheless, they might have not been forbidden by Buddhism, since it was necessary to support their families; therefore, they were able to perform such actions, within the Morality’s edge, without violation any Dharma Principles. In addition, it was realistic that any actions, not only the surrogated pregnancy but also the problems & impacts for society caused by human being defilement violating to morality. These actions had not been the technology supported for reproduction, or else the invention of surrogated discovery upholding for problematical families.

b) In terms of medical treatment, the surrogated pregnancies have been viewed as performed by medical invention for caring the problematical families unable to give birth to infant or newborn as desired. These actions had been viewed

as good as for unhealthy ones; otherwise, the social impacts were quite less, due mainly to human being behavior occurred by fostering after being borne.

c) In terms of legalized vision, they were corresponded with medical vision, if these surrogated pregnancies within the legalized edge without violation would have been fine, as the families were perfect. On the other hand, legal violation had occurred from human being performances; contrarily, the surrogated pregnancies.

In conclusion, the surrogated pregnancies in the sense of Buddhism had not been supported by those performances; nonetheless, they had not been denied if the surrogated pregnancies would have been assisted for the families' happiness, but are able to proceed within or underneath morality edges.

กิตติกรรมประกาศ

ดุขุณินิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความเมตตาของคณะกรรมการตรวจสอบดุขุณินิพนธ์ทุกรูป ทุกท่านที่ได้เมตตาแนะนำการหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ดุขุณินิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงยิ่งในความเมตตาเหล่านี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ประธานกรรมการควบคุมดุขุณินิพนธ์ และศาสตราจารย์ ดร.สมภาร พรหมทา กรรมการผู้ควบคุมดุขุณินิพนธ์ และคณาจารย์ทุกท่านตั้งแต่เริ่มศึกษา ที่ได้ให้ความรู้และทักษะในการทำงานด้านวิชาการ ผู้วิจัยจะได้นำความรู้ทั้งหมดเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่พระพุทธศาสนาสืบต่อไป

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พระอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพระธรรมกาย ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้ศึกษาต่อ ขอบคุณพ่อ คุณแม่ที่ปลูกฝังให้รักในการศึกษามาตั้งแต่เยาว์วัย ขอบคุณพี่สาวที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจ ตลอดจนกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีส่วนให้คำปรึกษาเพื่อให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์

ผู้วิจัยหวังว่า ผลการวิจัยในงานวิจัยฉบับนี้ จะส่งผลดี ๆ แก่สังคม ในการพิจารณาเลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยโดยไม่กระทบต่อศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาสืบไป

นางสาวนภาพร วรสายัณห์
วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๕
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๕
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๖ ทบทวนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๑
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๑๒
บทที่ ๒ ขั้นตอนของกระบวนการอุ้มบุญ	
๒.๑ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับ “อุ้มบุญ”	๑๓
๒.๑.๑ คู่สามี-ภรรยา	๑๔
๒.๑.๒ หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน	๑๔
๒.๑.๓ บุคลากรทางการแพทย์	๑๖
๒.๒ ข้อกำหนดตามกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์	
เพื่อการอุ้มบุญ	๑๖
๒.๒.๑ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม	๑๖
๒.๒.๒ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้เซลล์สืบพันธุ์	๑๗
๒.๒.๓ ข้อห้ามอื่นๆ เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีฯ	๑๙
๒.๓ ขั้นตอนการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์เพื่อการอุ้มบุญ	๒๐
๒.๓.๑ ความหมายและประเภทของเทคโนโลยีฯ	๒๑
๒.๓.๒ ขั้นตอนและเงื่อนไขการดำเนินการเกี่ยวกับอุ้มบุญ	๒๒
๒.๔ พัฒนาการชีวิตมนุษย์ตามธรรมชาติและการใช้เทคโนโลยีช่วย	
การเจริญพันธุ์	๓๗
๒.๔.๑ การนับอายุครรภ์ทางการแพทย์	๓๘

๒.๔.๒ การถ่ายทอดทางพันธุกรรม	๓๘
๒.๔.๓ จุดเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์ในมิติของแพทย์	๓๘
๒.๕ ภาวะแทรกซ้อนจากการรักษาด้วยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์	๔๓
๒.๕.๑ ภาวะแทรกซ้อนจากการกระตุ้นรังไข่	๔๓
๒.๕.๒ ภาวะแทรกซ้อนจากหัตถการต่างๆ	๔๓
๒.๕.๓ ภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์ที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีฯ	๔๔
๒.๕.๔ ผลกระทบทางสังคมและจิตใจ	๔๔
๒.๖ โอกาสที่ทารกในครรภ์จะได้รับการถ่ายทอดจากหญิงที่ตั้งครรภ์แทน	๔๗
๒.๗ สรุป	๔๙

บทที่ ๓ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ใช้วิเคราะห์การอุ้มบุญ

๓.๑ จุดเริ่มต้นของชีวิตในพระพุทธศาสนา	๕๑
๓.๑.๑ องค์ประกอบของชีวิตในพระพุทธศาสนา	๕๒
๓.๑.๒ ประเภทของกำเนิดชีวิต	๕๔
๓.๑.๓ ขั้นตอนการเกิดขึ้นของชีวิต	๕๖
๓.๑.๔ วิเคราะห์จุดเริ่มต้นของชีวิตในทัศนะของพระพุทธศาสนา	๖๐
๓.๒ องค์แห่งปาณาติบาต	๖๗
๓.๒.๑ ความหมายของคำว่าปาณาติบาต	๖๗
๓.๒.๒ องค์ธรรมของปาณาติบาต	๖๘
๓.๓ มารดาในพระพุทธศาสนา	๗๐
๓.๓.๑ วิเคราะห์ว่าใครคือมารดาจากความหมาย	๗๐
๓.๓.๒ วิเคราะห์ว่าใครคือมารดาจากคำสอนเกี่ยวกับมารดา	๗๑
๓.๔ หลักเมตตา	๗๔
๓.๕ สรุป	๗๕

บทที่ ๔ วิเคราะห์การอุ้มบุญในทัศนะของพระพุทธศาสนา

๔.๑ วิเคราะห์การอุ้มบุญในมิติของพระพุทธศาสนา	๗๖
๔.๑.๑ วิเคราะห์การทำลายตัวอ่อนในมิติของพระพุทธศาสนา	๗๗
๔.๑.๒ มารดาของเด็กที่เกิดจากการอุ้มบุญในมิติของพระพุทธศาสนา	๘๓
๔.๑.๓ อุ้มบุญกับหลักธรรมเรื่องเมตตาในมิติของพระพุทธศาสนา	๘๙
๔.๑.๔ อุ้มบุญกับผลกระทบต่อสังคมโดยรวมในมิติของพระพุทธศาสนา	๙๓
๔.๒ วิเคราะห์การอุ้มบุญในมิติทางการแพทย์	๙๘
๔.๒.๑ จุดเริ่มต้นชีวิตในมิติทางการแพทย์	๙๙
๔.๒.๒ มารดาของเด็กที่เกิดจากการอุ้มบุญในมิติทางการแพทย์	๑๐๒
๔.๒.๓ ผลกระทบต่อทารกที่อยู่ในครรภ์ของหญิงอุ้มบุญ	๑๐๒
๔.๒.๔ ผลกระทบที่เกิดจากการอุ้มบุญในมิติทางการแพทย์	๑๐๔

๔.๒.๕ การอุ้มบุญกับผลกระทบต่อสังคมในมิติทางการแพทย์	๑๐๕
๔.๒.๖ ทิศนะทางการแพทย์ต่อการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์	๑๐๖
๔.๓ วิเคราะห์อุ้มบุญในมิติของกฎหมาย	๑๐๗
๔.๓.๑ การทำลายตัวอ่อนอายุ ๕-๗ วันในมิติของกฎหมาย	๑๐๗
๔.๓.๒ มารดาของเด็กที่เกิดจากการอุ้มบุญในมิติของกฎหมาย	๑๐๘
๔.๓.๓ ทิศนะของนักกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจอุ้มบุญกับกฎหมายอุ้มบุญฉบับล่าสุด	๑๑๐
๔.๓.๔ ทิศนะเรื่องการอุ้มบุญภายใต้กฎหมายกับผลกระทบต่อสังคมในมิติของกฎหมาย	๑๑๑
๔.๓.๕ การยอมรับและสนับสนุนการอุ้มบุญในมิติของกฎหมาย	๑๑๒
๔.๔ ทิศนะเรื่องอุ้มบุญในมิติของศาสนาอื่น	๑๑๓
๔.๕ สรุป	๑๑๔
๔.๕.๑ อุ้มบุญในมิติทางพระพุทธศาสนา	๑๑๔
๔.๕.๒ อุ้มบุญในมิติทางการแพทย์	๑๑๕
๔.๕.๓ อุ้มบุญในมิติทางกฎหมาย	๑๑๖
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๗
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๑๒๐
๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะทางนโยบาย	๑๒๐
๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	๑๒๑
บรรณานุกรม	๑๒๒
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์	๑๒๘
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์	๑๓๒
ประวัติผู้วิจัย	๑๔๓

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อและชื่อคัมภีร์ในสารนิพนธ์ฉบับนี้ อ้างอิงมาจากพระไตรปิฎก ฉบับภาษาบาลีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๕ พระไตรปิฎก ฉบับแปลภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และพระไตรปิฎกและอรรถกถาแปลชุด ๙๑ เล่ม ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และพระไตรปิฎกและอรรถกถาแปลชุด ๙๑ เล่ม ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การอ้างอิงใช้หลักเดียวกันคือ กล่าวถึงแหล่งที่มา / ชื่อ / และหน้า ตามลำดับ พร้อมใส่วงเล็บชื่อฉบับที่อ้างอิงถึง เช่น

วิ.ม. (บาลี) ๒/๔๕๙/๒ หมายถึง พระวินัยปิฎก มหาวรรค พระไตรปิฎก ภาษาบาลี เล่มที่ ๒ ชื่อที่ ๔๕๙ หน้า ๒

วิ. ม. (ไทย) ๒/๔๕๙/๒ หมายถึง พระวินัยปิฎก มหาวรรค พระไตรปิฎก ภาษาไทย เล่มที่ ๒ ชื่อที่ ๔๕๙ หน้า ๒

อง.จตุกก.อ.(ไทย) ๓๕/๓๒/๑๑๘ หมายถึง อรรถกถาโมรณปุณณิ จตุกกนิบาตอรรถกถา เล่มที่ ๓๕ ชื่อที่ ๓๒ หน้า ๑๑๘

ก. คำอธิบายอักษรย่อพระไตรปิฎก

พระวินัยปิฎก

วิ.ม.	(บาลี)	= วินัยปิฎก มหาวิภังคปาลิ	(ภาษาบาลี)
วิ.ม.	(ไทย)	= วินัยปิฎก มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.ม.	(ไทย)	= สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)	= สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.มู.	(ไทย)	= สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก	(ภาษาไทย)
ส.ส.	(ไทย)	= สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
ส.นิ.	(ไทย)	= สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย นิทานวรรค	(ภาษาไทย)
อง.เอกก.	(ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ติก.	(ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทิกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญจ.	(ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
ข.จ.	(ไทย)	= สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย จุฬนิตเทส	(ภาษาไทย)
ข.อป.	(ไทย)	= สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อปทาน	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภิ.วิ. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก วิภังค์	(ภาษาไทย)
อภิ.ปุ. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก ปุคคลบัญญัติ	(ภาษาไทย)
อภิ.ธา. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก ธาตุกถา	(ภาษาไทย)

ปกรณ์วิเสส

วิสุทธิ. (ไทย)	= วิสุทธิมรรคปกรณ์	(ภาษาไทย)
----------------	--------------------	-----------

ข. คำอธิบายคำย่ออรรถกถา**อรรถกถา ฉบับมหาหมกุฎราชวิทยาลัย**

ที.สี.อ. (ไทย)	= สุมังคลวิลาสินี สีสันฉวรรคอรรถกถา
ที.ม.อ. (ไทย)	= สุมังคลวิลาสินี มหาวรรคอรรถกถา
ม.ม.อ. (ไทย)	= ปัญจสุทนี มูลปัญญาสกอรรถกถา
ส.นิ.อ. (ไทย)	= สารัตถปกาสินี นิทานวรรคอรรถกถา
อง.เอกก.อ. (ไทย)	= มโนรณปุรณี เอกกนิบาตอรรถกถา
อง.ติก.อ. (ไทย)	= มโนรณปุรณี ติกนิบาตอรรถกถา
ขุ.อิติ.อ. (ไทย)	= ปรมัตถโชติกา อิติวุตตกอรรถกถา
ขุ.ม.อ. (ไทย)	= สัทธัมมปัชโชติกา มหานิทเทศอรรถกถา
อภิ.ป.อ. (ไทย)	= ปฏฐาน ปัญจปกรณ์อรรถกถา